

МОДЕРНІЗАЦІЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ: СТРАТЕГІЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПРАВОВІ ВИКЛИКИ

Гаррі КЛЕРІНІ, ORCID 0000-0002-9045-4449¹

*¹кандидат юридичних наук, доцент кафедри права та європейської інтеграції
Державного біотехнологічного університету*

Анотація. У науковій статті розглянуто окремі правові аспекти та проблемні питання модернізації аграрного сектору України. Проведено аналіз нормативних засад визначення стратегічних завдань та напрямів модернізації аграрної галузі. Встановлено, що розгляд питань модернізації аграрного сектору України є надзвичайно важливими з огляду на його стратегічне значення для забезпечення продовольчої безпеки та сталого економічного зростання агропромислового комплексу. Проблематика нормативного забезпечення модернізації, гармонізації національного законодавства з європейськими стандартами, формування дієвих механізмів державної підтримки суб'єктів господарювання агропромислового комплексу в умовах воєнного стану характеризуються підвищеною актуальністю та потребують поглибленого науково-правового аналізу, спрямованого на виявлення прогалин правового регулювання та розробку системних пропозицій щодо забезпечення інноваційного, конкурентоспроможного й екологічно збалансованого розвитку аграрного ринку України. Стратегічне визначення цілі, спрямованої на модернізацію аграрного сектору та регламентація завдань її реалізації підтверджує пріоритетність цих ключових векторів сучасного розвитку аграрної галузі. Зроблені висновки, що забезпечення модернізаційних процесів в аграрному секторі України повинно мати системний характер та належне нормативно-правове визначення, в тому числі в документах стратегічного планування, з врахуванням впливу внутрішніх трансформаційних викликів і зовнішніх євроінтеграційних зобов'язань. Доведено потребу проведення цілісної, послідовної модернізації аграрного сектору, зокрема шляхом вдосконалення інструментів реалізації державної аграрної політики, законодавчої бази та формування інституційно спроможної моделі правового регулювання.

Ключові слова: аграрний сектор, воєнний стан, інтеграція, модернізація, правове регулювання, стратегія.

ВНЕСОК АВТОРА

Автор підготував статтю самостійно. Автором було самостійно підібрано літературу, проведено її аналіз та сформульовані висновки.

ЗАЯВА ПРО РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ

Автор не має жодних конкуруючих фінансових, професійних чи особистих інтересів щодо інших осіб.

ВСТУП

Аграрна галузь України відіграє ключову роль у забезпеченні продовольчої безпеки, формуванні національного ВВП та розвитку сільських територій, втім її сучасний стан характеризується низкою викликів (технологічна відсталість окремих підсекторів, нестабільне природно-кліматичне середовище, виснаження природних ресурсів, низька інвестиційна привабливість та обмежене впровадження інновацій), тому в умовах глобальних екологічних трансформацій та потреби у дотриманні принципів сталого розвитку, актуалізується проблема пошуку дієвих

механізмів модернізації аграрної галузі шляхом впровадження інноваційних рішень, які б одночасно сприяли підвищенню продуктивності, збереженню екосистем та зміцненню економічної стійкості сільських територій (Томашук І. В., 2025).

Проблематика правового забезпечення розвитку національного аграрного сектору набуває особливої актуальності у світлі потреби удосконалення національного законодавства та приведення його у відповідність до міжнародних стандартів у аграрній сфері, проте імплементація відповідних норм потребує від України системного підходу, достатнього ресурсного забезпечення й експертного супроводу, тому успішне наближення до стандартів ЄС в аграрній сфері залежатиме від здатності законодавчої та виконавчої гілок влади забезпечити послідовність, ефективність і прозорість реформ у цій галузі (Галан В. О., Самойлова А. Р., 2025). Інтеграція українського аграрного ринку у європейський простір є стратегічно важливим напрямом, що відкриває широкі перспективи для розвитку вітчизняного агросектору, водночас цей процес визначення супроводжується рядом суттєвих проблем, які уповільнюють темпи адаптації українських виробників до умов європейського ринку. Найбільш вагомими є регуляторні та технічні бар'єри, пов'язані з невідповідністю українських стандартів вимогам ЄС, труднощами сертифікації продукції та необхідністю впровадження сучасних систем контролю якості (Росола У. В., Росола А. П., 2025). Таким чином, серед ключових напрямів аграрної політики України в умовах європейської інтеграції на перший план виходять: адаптація до європейських стандартів і правил, гарантування якості та безпечності продукції, дотримання екологічних нормативів, підвищення конкурентоспроможності аграрного сектору, фінансова підтримка та державні субсидії, реформа земельних відносин, сталість агросектору та екологічна безпека, екологізація аграрного виробництва, інтеграція в європейський аграрний ринок, розвиток сільських територій, аграрні інновації, реформа системи управління в агросекторі тощо (Мартинюк М. П., 2025).

Відтак, розгляд питань модернізації аграрного сектору України є надзвичайно актуальним з огляду на його стратегічне значення для забезпечення продовольчої безпеки та сталого економічного зростання агропромислового комплексу. Мета статті полягає у проведенні науково-правового дослідження питань модернізації аграрного сектору, зважаючи на особливості введення воєнного стану в Україні.

ТЕОРЕТИЧНА ОСНОВА

Окремі аспекти правового забезпечення розвитку та модернізації аграрного сектору досліджували вчені у галузі права та економіки.

Дослідження Т. В. Курман присвячено розгляду правових засад грантової підтримки агробізнесу як напряму державної аграрної політики України в умовах воєнного стану і повоєнний період (Курман Т. В., 2023). Х. Григор'єва досліджувала недоліки агропротекційного законодавства в Україні, а саме вітчизняного законодавства про державну підтримку сільського господарства у розрізі їх динаміки протягом періоду 2020–2025 років (Григор'єва Х., 2025). Правові засади використання інноваційних способів фінансування досліджувались вченими Ю. Ю. Бакай, яка аналізувала особливості кредитування сільськогосподарських товаровиробників з використанням аграрних розписок та аграрних нот (Бакай Ю. Ю., 2024), О. М. Батигіною та Л. І. Купчення, які розглядали важливі аспекти вдосконалення законодавства та практичні аспекти системи впровадження аграрних нот (Батигіна О. М., Купчення Л. І., 2024).

Серед дослідників-економістів слід виокремити наступні наукові праці. Так, Л. В. Яловега вивчала механізм кластерної реструктуризації та зазначила, що він формує концептуальні засади інноваційної модернізації аграрного сектору в умовах післявоєнної відбудови, сприяє активізації економічного розвитку сільських територій, розширенню доступу малих виробників до ринкової інфраструктури, фінансових інструментів та технологічних рішень. І. Крюкова та

М. Ігнатенко розглядали важливі питання визначення вимог та умов до модернізації основних засобів бізнес-суб'єктів аграрного сектору за умов імплементації принципів сталого розвитку та дійшли висновку, що сучасний стан управління процесами модернізації і технічного переоснащення сільського господарства характеризується складними трендами, серед яких вагомими для агровиробників постають: брак фінансових ресурсів та труднощі пошуку інвестиційних джерел, імпордне походження значної частини сільськогосподарської техніки, тривалий військовий конфлікт, наявність логістичних та інфраструктурних проблем, невисокий рівень цифровізації та інновацій у сільському господарстві, кліматичні та екологічні виклики у агробізнесі (Крюкова І., Ігнатенко М., 2025).

Правильно зазначено, що попри численні наукові дослідження, присвячені інноваціям в аграрному секторі, низка важливих аспектів модернізації галузі залишається недостатньо вивченою, зокрема, не отримали належного теоретичного й практичного обґрунтування механізми сталого впровадження інновацій з урахуванням екологічних, соціальних та інституційних чинників (Томашук І. В., 2025).

З урахуванням наведеного огляду наукових пошуків у сфері дослідження, необхідно зауважити, що наразі питання модернізації аграрного сектору висвітлено фрагментарно, у зв'язку з чим актуальним вбачається проведення наукового аналізу правових аспектів забезпечення відповідних модернізаційних процесів, виявлення прогалин у нормативно-правовому регулюванні та формування напрямів його вдосконалення.

МЕТОДОЛОГІЯ

Методологічна основа наукової праці побудована за принципом комплексного застосування загальнонаукових, спеціально-наукових і міждисциплінарних методів дослідження. Так, для розгляду стану правової регламентації правовідносин у сфері дослідження застосовано діалектичний метод. Формально-юридичний метод використано для аналізу чинного законодавства України у сфері розвитку аграрного сектору. Порівняльно-правовий метод дав змогу провести аналіз правових явищ і процесів у сфері дослідження. Метод правового моделювання використано для формування напрямів вдосконалення нормативного забезпечення модернізаційних процесів.

РЕЗУЛЬТАТИ

Проблематика нормативного забезпечення модернізаційних процесів, гармонізації національного законодавства з європейськими стандартами та формування дієвих механізмів державної підтримки суб'єктів господарювання агропромислового комплексу в умовах воєнного стану характеризуються підвищеною актуальністю та потребують поглибленого науково-правового аналізу, спрямованого на виявлення прогалин правового регулювання та розробку системних пропозицій щодо забезпечення інноваційного, конкурентоспроможного й екологічно збалансованого розвитку аграрного ринку України.

Правильно зазначено, що запроваджені у 2024–2025 роках законодавчі ініціативи свідчать про спробу перейти від фрагментарного до системного підходу у сфері аграрного регулювання, водночас, критичним фактором успішності цих змін залишається здатність державних інституцій ефективно впроваджувати нові політики, забезпечувати належний нагляд і прозоре адміністрування ресурсів, значну роль також відіграватиме готовність аграрного ринку адаптуватися до нових регуляторних і ринкових умов, зокрема в умовах воєнної та поствоєнної трансформації, таким чином, аграрна політика України поступово трансформуватиметься у відповідь на внутрішні виклики та зовнішні зобов'язання, її подальший розвиток має спиратися на принципи сталості, інституційної спроможності, цифрової модернізації та соціальної інклюзивності, що до-

зволить зміцнити продовольчу безпеку, посилити конкурентоспроможність українського сільськогосподарства та забезпечити його гідне місце в європейському економічному просторі (Попович К.Г., 2025).

У цьому контексті доречно дослідити нормативне визначення стратегічних перспектив щодо забезпечення процесу модернізації аграрного сектору. Так, Стратегія розвитку сільськогосподарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року, яку схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2024 р. № 1163-р «Про схвалення Стратегії розвитку сільськогосподарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025-2027 роках» (Стратегія № 1163-р, 2024), встановлює стратегічну ціль 6: Модернізація аграрного сектору: розвиток переробки, інновації, цифровізація та обмін знаннями.

Візія вказаної цілі охоплює реалізацію наступних напрямів:

- створення дієвої системи трансферу технологій та умов для впровадження сучасної технології виробництва і переробки сільськогосподарської продукції;
- успішна комерціалізація наукових розробок;
- оптимізація бізнес-процесів та підвищення ефективності використання ресурсів шляхом цифровізації та використання штучного інтелекту.

У межах реалізації стратегічної цілі щодо модернізації аграрного сектору регламентовано три основних завдання:

Завдання 1. Сприяння розвитку переробних підприємств, його виконання передбачається за напрямом: «Глибока переробка як перспективний напрям для промисловості України».

Завдання 2. Створення ефективної системи поширення сільськогосподарських знань та інновацій. Виконання цього завдання передбачається за такими напрямками: покращення доступу до досліджень, інновацій, обміну знаннями та заохочення до їх використання та навчання; посилення інноваційної спроможності Національної академії аграрних наук; інтеграція досліджень, освіти та дорадництва; підтримка послуг з розвитку сільського бізнесу та сільськогосподарських дорадчих послуг.

Завдання 3. Цифровізація. Виконання завдання передбачається за такими напрямками: цифровізація сільськогосподарства; цифрові сільськогосподарські дорадчі послуги.

Отже, зважаючи на зміст вищезазначених завдань, основні напрямки модернізації мають узагальнений звужений характер та охоплюють здебільшого технологічні і цифрові виміри, поза увагою залишаються важливі правові та інституційні аспекти, візія модернізації також сформульована у вигляді узагальнених цілей, без належного відображення та конкретизації ключових стратегічних векторів.

Водночас слід враховувати, що серед ключових документів, які визначають новітні програмні засади аграрної політики в Україні, є Національна економічна стратегія на період до 2030 року (Клеріні Г.В., 2023). Тому, стратегічні напрями модернізації аграрного сектору, що регламентовані положеннями Стратегії розвитку сільськогосподарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року повинні бути узгоджені з відповідними напрямками основного документу стратегічного планування економічного розвитку держави. Проте, спостерігається недостатня кореляція вказаних стратегічних векторів, незважаючи на те, що Національна економічна стратегія на період до 2030 року (Національна економічна стратегія № 179, 2021) містить важливі стратегічні цілі, безпосередньо пов'язані з реалізацією модернізаційних напрямів розвитку аграрного сектору, а саме щодо забезпечення проведення стимулюючої та дорадчої аграрної політики; забезпечення гравців ринку якісною інфраструктурою; створення умов для виробників щодо можливості забезпечення доступними матеріально-технічними ресурсами; збалансування виробництва високо- та низькомаржинальних продуктів для збільшення прибутковості сектору; сприяння розвитку та повноцінному забезпеченню ринку для функціонування переробки; оптимізації збуту продукції на внутрішньому та зо-

внішньому ринках; забезпечення виробництва та експорту безпечної та здорової сільськогосподарської та харчової продукції. Разом із зазначеним, Дорожня карта сталого відновлення України також визначає необхідність узгодження пріоритетних напрямів роботи в галузі сільського господарства та розвитку сільських територій з іншими галузевими стратегічними документами, зокрема: Концепцією Загальнодержавної цільової програми використання та охорони земель; Національним планом з енергетики та клімату; Стратегією екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року (Дорожня карта сталого відновлення України, 2025).

ОБГОВОРЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ

Дійсно, сучасні умови господарювання характеризуються надскладними викликами та потужними гібридними загрозами, і в той же час вони зумовлюють нові можливості для розвитку, реалізація яких вимагає активізації інноваційних процесів на нових засадах, при цьому каталізаторами інноваційного розвитку аграрних підприємств виступають стратегія сталого розвитку, прогрес в біотехнологіях та біоінженерії, цифрова революція, а також нові запити суспільства на розумне виробництво та споживання, які у сукупності визначають пріоритети їх інноваційного розвитку (Жегус О., Давиденко В., 2024).

Незважаючи на наявність тенденції переходу від фрагментарного до більш системного правового регулювання в аграрному секторі, в тому числі шляхом оновлення аграрного законодавства, наразі спостерігається відсутність цілісного та узгодженого стратегічного планування, що знижує ефективність державної аграрної політики. Попри значний потенціал аграрний сектор України стикається з низкою системних викликів, відсутність цілісного бачення аграрної політики, монополізація ринку, тінізація дрібного виробництва й екологічні ризики залишаються основними бар'єрами для розвитку, законодавча база залишається фрагментованою, а процес адаптації до європейських стандартів — повільним і вибіркоким, Україна суттєво відстає в імплементації низки ключових положень ЄС (Дорожня карта сталого відновлення України, 2025).

Стратегічне визначення цілі, спрямованої на модернізацію аграрного сектору та регламентація завдань її реалізації, підтверджує важливість цих ключових векторів сучасного розвитку аграрної галузі. Регламентовані завдання щодо розвитку переробних підприємств, формування ефективної системи трансферу знань та інновацій, впровадження цифрових технологій відповідають загальноєвропейським тенденціям розвитку аграрного законодавства, але сам факт прийняття документів стратегічного планування не гарантує їх повноцінної реалізації, ключовими чинниками залишаються наявність ефективних механізмів практичного запровадження задекларованих положень, належний моніторинг виконання та адаптація регуляторних механізмів до сучасних викликів воєнного стану та повоєнного відновлення національної економіки України.

Цифрові технології відіграють ключову роль у підвищенні ефективності, стійкості та конкурентоспроможності аграрного сектору в цифровій економіці, цифрова трансформація має великий потенціал для покращення управління фермерським господарством, підвищення ефективності виробництва та створення більш стійких та сталих систем сільськогосподарського виробництва (Stender S., Tsvihun I., Balla I., Borkovska V., Haibura Yu., 2024).

Доречно зазначено, що цифровізація та пов'язана з нею цифрова трансформація аграрних відносин дозволяє розробляти нові, раніше неможливі продукти та послуги, розширення сфери цифровізації стимулює розвиток нових технологій, здатних революціонізувати багато галузей аграрного виробництва і змінити підходи до сільськогосподарської та пов'язаних з нею діяльностей, удосконалюючи процес прийняття рішень і створення можливостей для інновацій і зростання в агросфері, при цьому, необхідність належного правового регулювання стрімко

виникаючих відносин обумовлена вже до того складним предметом аграрного права як комплексної галузі права (Мірошніченко О. В., 2024).

Отже, особливої актуальності набувають питання впровадження аграрних технологій та залучення інвестиції в інноваційні аграрні технології, яке також може стати відповіддю на виклики, що виникли після початку нового етапу збройної агресії Російської Федерації проти України (Стратегія № 1351-р, 2024).

Модернізація аграрної галузі через сталу інтеграцію інноваційних рішень є необхідною умовою підвищення ефективності, конкурентоспроможності та екологічної сталості сільськогосподарського виробництва в Україні, впровадження цифрових технологій, автоматизації, біотехнологій і нових методів управління сприяє оптимізації ресурсів, зниженню виробничих ризиків та підвищенню якості продукції (Томашук І. В., 2025).

Отже, забезпечення модернізаційних процесів в аграрному секторі України повинно мати системний характер та належне нормативно-правове визначення, в тому числі в документах стратегічного планування, з врахуванням впливу внутрішніх трансформаційних викликів і зовнішніх євроінтеграційних зобов'язань. Умови воєнного стану та необхідність повоєнного відновлення національної економіки з орієнтацією на європейські стандарти суттєво актуалізують проведення цілісної, послідовної модернізації аграрного сектору, зокрема шляхом вдосконалення інструментів реалізації державної аграрної політики, законодавчої бази та формування інституційно спроможної моделі правового регулювання в зазначеній сфері.

Корнієнко Г. С. правильно зазначає, що нова аграрна політика повинна бути спрямована на відродження та відновлення аграрного сектору економіки України; її мета полягає в стабілізації сільськогосподарського виробництва повоєнного періоду шляхом державної та міжнародної підтримки агробізнесу, запровадженні інформаційного забезпечення щодо інновацій у сільському господарстві, які, у свою чергу, являють собою дієвий інструмент розвитку аграрної економіки (Корнієнко Г. С., 2024). Тому для забезпечення ефективного функціонування агробізнесу України необхідним є формування стратегій його розвитку на інноваційних засадах, реалізація яких сприятиме не лише створенню передумов для досягнення висхідного тренду економічного зростання держави й переходу її та регіонів до сталого розвитку, а й забезпеченню економічної безпеки підприємств та держави задля відновлення економіки країни у післявоєнний період (Прокопишин О., Полегенька М., Жидовська Н., 2023).

Результати проведеного науково-правового дослідження дають підстави стверджувати, що наразі стратегічне бачення модернізації має узагальнений характер, зокрема залишаються не регламентованими важливі правові аспекти створення ефективних механізмів сталого впровадження інновацій з урахуванням екологічних, соціальних та інституційних чинників. Водночас, відсутність кореляційного зв'язку між ключовими документами стратегічного планування створює ризики зниження ефективності реалізації державної політики в аграрній сфері, що потребує усунення шляхом забезпечення синхронізованості та узгодженості зазначених документів як передумови сталого розвитку національної економіки та проведення послідовних модернізаційних перетворень в аграрному секторі.

ВИСНОВКИ

Таким чином, забезпечення сталого економічного зростання агропромислового комплексу, продовольчої безпеки, формування сприятливого інвестиційного клімату, підтримання конкурентоспроможності розвитку аграрного ринку України можливе лише шляхом системного оновлення правових та інституційних засад державної аграрної політики, підвищення узгодженості стратегічних орієнтирів та ефективної адаптації українського аграрного законодавства до сучасних правових викликів та європейських стандартів.

REFERENCES

- Bakai Yu. (2024). Agrarian receipts and agrarian notes as mechanisms for financing agribusiness. *Law and innovations*. No. 2 (46). P. 119–124. Retrieved from: [https://doi.org/10.37772/2518-1718-2024-2\(46\)-18](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2024-2(46)-18) [in Ukrainian].
- Batyhina O. M., Kupchenia L. I. (2024). Agrarian notes as a new legal instrument for raising funds in Ukrainian agriculture. *Law and innovations*. No. 2 (46). P. 46–52. Retrieved from: [https://doi.org/10.37772/2518-1718-2024-2\(46\)-7](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2024-2(46)-7) [in Ukrainian].
- Galan V. O., Samoilo A. R. (2025). European integration of the agricultural sector of Ukraine: challenges and prospects of fulfilling obligations. *Scientific Bulletin of UzhNU. Series: "Law"*. Issue 89: part. 4. P. 107–113. Retrieved from: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.89.4.16> [in Ukrainian].
- Hryhorieva K. (2025). Disadvantages of Ukrainian agro-protection legislation: dynamics, trends and prospects. *Law Herald*. No. 3. P. 33–44. Retrieved from: <https://doi.org/10.32782/yuv.v3.2025.4> [in Ukrainian].
- Klierini H. V. (2023). Insurance of agricultural products in the terms of the eurointegration agricultural policy of Ukraine. *Private and public law*. No. 1. P. 54–58. Retrieved from: <https://doi.org/10.32782/2663-5666.2023.1.9> [in Ukrainian].
- Korniyenko G. S. (2024). Innovations in agribusiness as a component of the new agrarian and legal policy of Ukraine. *Law and innovations*. No. 2 (46). P. 27–33. Retrieved from: [https://doi.org/10.37772/2518-1718-2024-2\(46\)-4](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2024-2(46)-4) [in Ukrainian].
- Kryukova I., Ihnatenko M. (2025). Modernization of fixed assets of business entities in the agricultural sector under the conditions of sustainable development. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*. Vol. 340(2). P. 489–494. Retrieved from: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-340-77> [in Ukrainian].
- Kurman T. V. (2023). Legal basis of grant support for agribusiness as a direction of the state agrarian policy of Ukraine under martial law. *Analytical and Comparative Jurisprudence*. No. 3. P. 219–223. Retrieved from: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.03.39> [in Ukrainian].
- Martynyuk M. (2025). Features of formation of Ukraine's agricultural policy in the conditions of European integration. *Theory and practice of modern science: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the IX International Scientific and Theoretical Conference*, March 28, 2025. Krakow, Republic of Poland: International Center of Scientific Research. P. 14–22. Retrieved from: <https://doi.org/10.36074/scientia-28.03.2025> [in Ukrainian].
- Miroshnychenko O. V. (2024). Digital transformation and innovation in the agricultural sector: legal aspects of the relationship and legal features. *Law and innovations*. No. 2 (46). P. 74–80. Retrieved from: [https://doi.org/10.37772/2518-1718-2024-2\(46\)-11](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2024-2(46)-11) [in Ukrainian].
- National economic strategy for the period until 2030: Approved by Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 179 (March 3, 2021). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
- On approval of the Strategy for the Development of Agriculture and Rural Areas in Ukraine for the period until 2030 and approval of the operational plan of measures for its implementation in 2025-2027: Approved by the ORDER of the CABINET OF MINISTERS OF UKRAINE No. 1163-r (2024, November 15). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1163-2024-%D1%80#Text> [in Ukrainian].
- Popovych K. G. (2025). Opening the land market and modernisation of agrarian legislation of Ukraine: legal aspects of 2025. *Analytical and Comparative Jurisprudence*. No. 04, part 2. P. 81–85. Retrieved from: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.04.2.12> [in Ukrainian].
- Prokopyshyn O., Polehenka M., Zhydovska N. (2023). Innovative strategies for Ukrainian agribusiness development in the postwar period. *Bulletin of Lviv National Environmental University. Series «AIC Economics»*. No. 30. P. 33–37. Retrieved from: <https://doi.org/10.31734/economics2023.30.033> [in Ukrainian].
- Roadmap for the Sustainable Recovery of Ukraine. July, 2025. Retrieved from: https://static1.squarespace.com/static/661cd9717b6f6238d0fe01/t/686aefff43dfbc67f36d4479/1751838728448/WEB_UA_Roadmap_for_the_Sustainable_Recovery_of_Ukraine_BUBB_July2025.pdf [in Ukrainian].

- Rosola U., Rosola A. (2025). Problems of integrating the Ukrainian agricultural market into the European Union. *The Actual Problems of Regional Economy Development*. Vol. 2(21). P. 60–68. Retrieved from: <https://doi.org/10.15330/apred.2.21.60-68> [in Ukrainian].
- Stender S., Tsvihun I., Balla I., Borkovska V., Haibura Yu. (2024). Innovative approaches to improving the agricultural sector in the era of digitalization of the economy. *Scientific Horizons*. Vol. 27(3). P. 154–163. Retrieved from: [10.48077/scihor3.2024.154](https://doi.org/10.48077/scihor3.2024.154) [in English].
- Strategy for the digital development of innovative activity in Ukraine for the period until 2030: Approved by the order of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 1351-r (December 31, 2024). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1351-2024-%D1%80#top> [in Ukrainian].
- Tomashuk I. (2025). Modernization of the agricultural industry through continuous integration of innovative solutions. *State and Regions. Series: Economy and Entrepreneurship*. No. 2 (136). P. 36–45. Retrieved from: <https://doi.org/10.32782/1814-1161/2025-2-6> [in Ukrainian].
- Zhehus O., Davydenko, V. (2024). Strategic imperatives of innovative development of the agricultural sector of Ukraine as the basis of its resilience. *Economy and Society*. No. 61. Retrieved from: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-23> [in Ukrainian].
- Law of Ukraine On the basic principles of ensuring cyber security in Ukraine, No. 2163-VIII (2017, October 5) (as amended on 2024, June 28). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text>.

MODERNIZATION OF THE AGRICULTURAL SECTOR IN UKRAINE: STRATEGIC PROSPECTS AND LEGAL CHALLENGES

Гарпи КЛЄПІНІ, ORCID 0000-0002-9045-4449¹

*¹Candidate of Law, Associate Professor of the Department of Law and European Integration
of the State Biotechnological University*

Abstract. The article considers some legal aspects of the modernization at agrarian sector in Ukraine. The author analyzed the regulatory framework for determining strategic goals and directions of modernization at agrarian sector. It is established that consideration of modernization issues in Ukraine's agrarian sector is extremely relevant given its strategic importance for ensuring food security and sustainable development of the national economy. It is noted that issues related to the legal support of modernization processes, harmonization of national legislation with European standards and the formation of effective mechanisms of state support for business entities of the agro-industrial complex under martial law are characterized by increased relevance and require in-depth scientific and legal analysis aimed at identifying gaps in legal regulation and developing systemic proposals to ensure innovative, competitive and environmentally balanced development of Ukraine's agrarian market. The strategic definition of the goal of modernizing the agrarian sector, as well as the regulation of tasks for its implementation, confirms the importance of these key vectors of the contemporary development of the agrarian sector. The defined tasks aimed at the development of processing enterprises, the formation of an effective system of knowledge and innovation transfer, and the introduction of digital technologies correspond to pan-European trends in agrarian policy. However, the mere adoption of strategic and programmatic documents does not guarantee their effective implementation. Therefore, the key factors remain the availability of effective mechanisms for the practical implementation of declared provisions, proper monitoring, and the adaptation of regulatory mechanisms to the current conditions of martial law and the post-war recovery of Ukraine's national economy. The article concludes that ensuring modernization processes in Ukraine's agrarian sector must be systemic in nature and supported by appropriate legal regulation, including within strategic planning documents, while taking into account internal transformation challenges and external integration obligations. The need for comprehensive and consistent modernization of the agrarian sector is substantiated, particularly through the improvement of state agrarian policy implementation instruments, the legislative framework, and the formation of an institutionally capable model of legal regulation in this field.

Key words: agricultural sector, martial law, integration, modernization, legal regulation, strategy.

МОДЕРНІЗАЦІЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ: СТРАТЕГІЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПРАВОВІ ВИКЛИКИ

Анотація. У статті розглянуто окремі правові аспекти модернізації аграрного сектору України. Автором проведено аналіз нормативних засад визначення стратегічних завдань та напрямів модернізації аграрної галузі. Встановлено, що розгляд питань модернізації аграрного сектору України є надзвичайно актуальним з огляду на його стратегічне значення для забезпечення продовольчої безпеки та сталого розвитку національної економіки. Зауважено, що проблематика нормативного забезпечення модернізаційних процесів, гармонізації національного законодавства з європейськими стандартами та формування дієвих механізмів державної підтримки суб'єктів господарювання агропромислового комплексу в умовах воєнного стану характеризуються підвищеною актуальністю та потребують поглибленого науково-правового аналізу, спрямованого на виявлення прогалин правового регулювання та розробку системних пропозицій щодо забезпечення інноваційного, конкурентоспроможного й екологічно збалансованого розвитку аграрного ринку України.

Стратегічне визначення цілі, спрямованої на модернізацію аграрного сектору та регламентація завдань її реалізації, підтверджує важливість цих ключових векторів сучасного розвитку аграрної галузі. Регламентовані завдання щодо розвитку переробних підприємств, формування ефективної системи трансферу знань та інновацій, впровадження цифрових технологій відповідають загальноєвропейським тенденціям аграрної політики, але сам факт прийняття стратегічних та програмних документів не гарантує їх повноцінної реалізації, тому ключовими чинниками залишаються наявність ефективних механізмів практичної реалізації задекларованих положень, належний моніторинг виконання та адаптація регуляторних механізмів до сучасних умов воєнного стану та повоєнного відновлення національної економіки України.

Зроблені висновки, що забезпечення модернізаційних процесів в аграрному секторі України повинно мати системний характер та належне нормативно-правове визначення, в тому числі в документах стратегічного планування, з врахуванням впливу внутрішніх трансформаційних викликів і зовнішніх інтеграційних зобов'язань. Доведено потребу проведення цілісної, послідовної модернізації аграрного сектору, зокрема шляхом вдосконалення інструментів реалізації державної аграрної політики, законодавчої бази та формування інституційно спроможної моделі правового регулювання в зазначеній сфері.

Ключові слова: аграрний сектор, воєнний стан, інтеграція, модернізація, правове регулювання, стратегія.

Дата подачі автором: 24.12.2025

Дата прийняття після рецензування: 30.12.2025

Дата публікації: 05.01.2026

Цитувати цю статтю слід: Клеріні Г. Модернізація аграрного сектору України: стратегічні перспективи та правові виклики. *Право та інноваційне суспільство*. 2025. Вип. 2(25), 111–119. [https://doi.org/10.37772/2309-9275-2025-2\(25\)-9](https://doi.org/10.37772/2309-9275-2025-2(25)-9).